

WATERVLOOT

Evaluatieverslag van het theaterspektakel NORS STAAL

Van 5 t/m 13 april 2024 is de theaterproductie NORS STAAL uitgevoerd in de Sint Willibrorduskerk te Sappemeer.

Stichting Watervloot

Stichting Watervloot bracht met NORS STAAL voor de 4e keer een locatietheatervoorstelling in de gemeente Midden-Groningen. Elke voorstelling had een nautisch karakter en vertelde een verhaal uit de geschiedenis van de gemeente.

BUOG

Er werd voor de 4e keer samengewerkt met BUOG (Bedenkers en Uitvoerders van Ongewone Gebeurtenissen) uit Leeuwarden. De totale productie is door BUOG voorbereid en uitgevoerd.

Het verhaal NORS STAAL

Het verhaal over Jasper van der Lek (een lasser op de scheepswerf) en zijn gezin tijdens de stakingen van 1973 is geschreven door Nico van der Wijk (zie foto). Zowel het afwaaien van de torenspits van de Sint Willibrorduskerk en de stakingen zijn waargebeurd. Deze gebeurtenissen zijn samengevoegd tot één verhaal.

Locatie

De Sint Willibrorduskerk te Sappemeer was gezien het verhaal de mooiste locatie die we konden wensen. Hier was immers destijds echt de toren van de kerk gewaaid en moest er een nieuwe torenspits komen door geld in te zamelen van alle mogelijke partijen. Voorafgaand aan de voorstelling werd het publiek ontvangen in een grote tent naast de kerk, waar ook een kleine tentoonstelling was gecreëerd over de bouwperiode van de nieuwe toren. Daar vandaan werd het publiek naar hun plek in de kerk begeleid. Er was voorin de kerk een podium gebouwd met een lange catwalk naar achteren, tussen de kerkbanken door. Ook de kansel en het balkon werden gebruikt voor het spel. Er was echt eenheid van het spel met de locatie. Als theaterlocatie was het een grote uitdaging om muziek, gesproken tekst, zang en effecten tot een goed en verstaanbaar geheel te brengen. Er zijn hiervoor door de hele kerk doeken opgehangen van 6 meter hoog om zo een echte bouwlocatie te simuleren, maar ook de akoestiek te reguleren. Het tegelijkertijd vallen van alle doeken aan het einde van de voorstelling was telkens weer spannend en prachtig voor zowel crew als publiek.

De muziek en composities

De muziek is gecomponeerd door Hans Kaldeway. Hij schreef een aantal eigen stukken voor het koor en er werden twee stukken van Nina Hagen gespeeld, waarin de solo's werden gezongen door Nomi de Ridder. Tijdens de voorstelling speelde Hans op twee verschillende orgels en Rob Schoenmakers speelde slagwerk, niet alleen op een drumstel maar ook op metalen platen, buien en andere voorwerpen.

Repetities

De repetities vonden plaats in het zalencentrum Brandpunt, tegenover de kerk. De professionals repeteerden met regisseur Pieter Stellingwerf apart van het koor en de dansers. Vier dansers werden begeleid door choreograaf Reinbert Martijn. Het koor repeteerde met Hans Kaldeway. Op een aantal weekenddagen kwam dit samen. Uiteindelijk konden we 1e Paasdag opbouwen in de kerk en ook ter plaatse oefenen. Dat was zeer kort voor de voorstellingen, maar het kon niet eerder. Spannend, maar het is gelukt!

Spelers

Aan de productie werkten 36 spelers mee, waarvan 4 professionals. 22 amateurs kwamen uit de gemeente Midden-Groningen. Verder 2 uit de gemeente Groningen, 1 uit Tynaarlo, 1 uit Emmen, 3 uit Aa en Hunze, 2 uit Veendam en 1 uit Coevorden. De professionals kwamen uit de gemeentes Oldambt, Groningen, Tynaarlo en uit Amsterdam (geboren in Emmen).

Het aantal spelers was achteraf veel lager dan vooraf ingeschat. De capaciteit van de locatie liet het niet toe met een grotere groep te werken. De samenwerking was erg leuk en verliep goed. Zeker vanaf de samenkomst van alle scènes in de kerk begon het stuk te leven. Elke avond werd het weer beter.

Achter de schermen

Onzichtbaar voor publiek werkte een grote crew aan een goed verloop van de voorstellingen. De techniek, het decor, de kleding en de grime gebeurde veelal door zeer ervaren professionals. De kleding is ontworpen door Atelier Bonnema uit Leeuwarden. Een groep van 15 vrijwilligers hielpen mee met de vervaardiging van de kleding.

Ook de publieksbegeleiding t.b.v. parkeren, ontvangst en horeca in de tent werd uitgevoerd door vrijwilligers en het bestuur (met aanhang) van Stichting Watervloot.

Voor en achter de schermen hebben in totaal meer dan 80 mensen meegewerkt aan deze productie. De samenwerking tussen alle partijen verliep heel prettig. Iedereen kon doen waar hij/zij goed in was en iedereen had hetzelfde doel: het goed laten verlopen van de voorstellingen.

Promotie en PR

Beeldmerk en PR materialen zijn net als in 2019 ontworpen en vervaardigd door Nomi de Ridder (Gewoon Nomi). Deze keer de romp van een schip met het silhouet van een man tegenover de Sint Willibrorduskerk met daaraan het silhouet van een vrouw. Beide verbeelden het echtpaar uit de voorstelling. In de onderste rand zijn de stakende arbeiders afgebeeld. Er zijn posters, flyers, banners, advertenties, Facebook-uitingen en een programmaboekje gemaakt.

De kaartverkoop is in eigen beheer uitgevoerd via de website van BUOG. Dat is prima verlopen.

Er zijn 50 kaarten aan de voedselbank geschonken, om zo de mensen die daar komen de mogelijkheid te geven de voorstelling te bezoeken. Ook vrijwilligers van de voedselbank hebben daar gebruik van gemaakt. De kaarten zijn overhandigd aan de directeur door Tjeerd van Dekken, gedeputeerde Cultuur van de provincie Groningen.

Er zijn diverse (gesponsorde) Facebook promoties gedaan om de voorstelling onder de aandacht te brengen. Net zoals het verspreiden van posters en flyers in de gemeente Midden-Groningen maar ook in omliggende gemeenten. Via Marketing Groningen, Volle Zalen en Dagblad van het Noorden Uitservice is de voorstelling ook gepubliceerd.

Op internationale vrouwendag (8 maart) kregen wij de mogelijkheid om ons te promoten tijdens de Aletta Jacobs wandeling (georganiseerd door diverse partijen o.l.v. Marketing Midden-Groningen). Een kleine afvaardiging van de groep heeft zich gepresenteerd in de kerk en hierdoor wellicht de nodige kaarten verkocht.

Per voorstelling konden er maximaal 250 bezoekers in de kerk. Er waren 8 voorstellingen (inclusief try-out) met in totaal 1708 bezoekers. 5 voorstellingen waren uitverkocht. Hiermee hadden we een gemiddelde bezettingsgraad van meer dan 85%.

Reacties van het publiek

De reacties waren vooral lovend, maar men was ook verrast. Het publiek wist niet wat er komen ging doordat dit niet duidelijk werd in vooraankondigingen.

Reactie van een bezoeker: *"We waren op de terugweg in de auto allebei een beetje stil. Onder de indruk. Een goed verhaal, ik had iets totaal anders verwacht. Meer over de stakingen en minder persoonlijk over een van de lassers. Maar prachtig. Bas was natuurlijk de ster van de show, maar verder klopte ook alles. Toneelbeeld, handig opgelost met het plankier de kerk in, zodat je meer bewegingsruimte hebt. Veel muziek, kwam ook steeds op de goede momenten. Goed koor ook en een geweldige sopraan. Het zakte nergens in, er was steeds weer wat te zien en te beleven. Kortom: ik vond dat alles klopte: spel, licht en geluid. Het was ook allemaal goed verstaanbaar, compliment aan de geluidstechniek. En ten slotte liep het logistiek ook allemaal goed. Ik denk dat jullie nu al super tevreden mogen zijn. O ja, mooi ook dat aan het eind toch de doeken vielen en te zien was hoe mooi die kerk eigenlijk is. Je zou er bijna katholiek om worden."*

Reactie van burgemeester Adriaan Hoogendoorn: *"Vrijdagavond enorm genoten van de première van NORS STAAL. Een schitterende productie op initiatief van St. Watervloot. Opgevoerd in de Willibrorduskerk in Sappemeer. In 1972 komt op deze plek alles samen. Bij een storm in november van dat jaar waait de torenspits van de kerk met enorme ravage tot gevolg. In diezelfde tijd wordt in het nabijgelegen hotel Struvé een staking voor meer salaris in de scheepsbouw voorbereid. Een stukje lokale historie komt tot leven. Sterk acteerwerk, veel dynamiek en een verhaal vol passie. Mooi dat zoveel inwoners aan deze productie meedoen. Twee uur lang genieten. Een aanrader, nog tot 13 april op de planken!"*

Reactie van de schrijver, Nico van der Wijk: *"Gisteravond de première. Ik stuieter nog na! Er zijn nog kaarten!"*

Reactie van een bezoeker: *"Bijzondere voorstelling, het grote verhaal over de werf de staking en de kerktoren maar ook het verhaal over twee mensen die elkaar kwijt raken Het gebeurde mijn ouders en het gebeurde mijzelf..."*

Tenslotte - van de voorzitter

Het is alweer vijf jaar geleden dat we het locatietheater De Dochter van Martenshoek organiseerden. Door onzekerheid over corona was het zelfs niet mogelijk een 'Kleintje Watervloot' te organiseren.

Die lange stilte van Watervloot is blijkbaar niet van invloed geweest: op de eerste informatieavond over Nors Staal kwamen verrassend veel vrijwilligers af, vooral veel oudgedienden, deelnemers aan voorgaande projecten van Watervloot. 'Ha, ben jij er ook weer?'

In gesprekken met degenen die zich aanmelden streven wij ernaar om voor iedereen op of achter het toneel een taak te vinden. Dat is nu ook weer gelukt.

Een voor de hand liggende vanwege het verhaal, maar ook spectaculaire locatie was de Sint Willibrorduskerk in Sappemeer. De contacten met het kerkbestuur waren plezierig. Zo kon het gebeuren dat de eerste repetities in de kerk plaats vonden terwijl vrijwilligers van de parochie rond het altaar bloemen schikten voor de Paasviering.

Vertrouwd was weer de samenwerking met de heren van BUOG, met een uitgekiend team verantwoordelijk voor de artistieke en logistieke kant van de organisatie. Ze hebben samen met de professioneel betrokkenen en de vele vrijwilligers een prachtige voorstelling neergezet, die bezocht is door ruim 1700 bezoekers.

Zonder alle medewerkers was de voorstelling niet mogelijk geweest. Maar zonder de subsidiënten ook niet.

Iedereen, namens het bestuur van Watervloot, hartelijk dank!

Pim Witteveen, voorzitter

Foto's: Ring Foto de Boer

DE MAKERS

MEDE GEREALISEERD DOOR

Gemeente Midden-Groningen
Fonds voor Cultuurparticipatie
Provincie Groningen
J.B.Scholtenfonds & H.S.Kammingafonds
VSB Fonds
Loket Leefbaarheid Groningen
Het Cultuurfonds
Rabobank Stad en Midden-Groningen
Stichting K.P.Boon
Gravin van Bylandt stichting
Stichting Detanje, Midden-Groningen
Eska Hoogezand
Marine Service Noord
Ekelens

MET DANK AAN

Zalencentrum Brandpunt - Evert Tillema en Roel Hartman
St. Willibrorduskerk - Els van der Tuin / Wim Thijsing /
Herman Scholtens / Sjoerd Dirkse / Harry Roosken
St. Jozef - Betsy Hemmes / Evelyn Wildeman
De heer Reina Talens

WATERVLOOT

PRESENTEERT

SPECTACULAIR LOCATIETHEATER

5 T/M 13 APRIL 2024

ST. WILLIBRORDUSKERK

SAPPEMEER

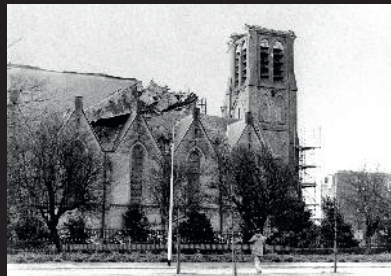
NORS STAAAL

PROGRAMMA

ACHTER DE SCHERMEN

Initiatief	Stichting Watervloot
Pim Witteveen Jan Poel Sjoert de Ruijter	Thea Van der Veer Marcel Scholtens Astrid Boekholt
Productie	Kees Botman (BUOG) Pieter Stellingwerf (BUOG) Claudia Sapla (BUOG) Ria Jongsmma (BUOG)
Tekst	Nico van der Wijk
Regie en bewerking	Pieter Stellingwerf
Componist	Hans Kaldeway
Choreograaf	Reinbert Martijn
Kostuumontwerp	Atelier Dianne Bonnema
Licht en decor	Kees Botman Yannyk Wesseling
Special effects	Mathijn Roseboom
Visuals en soundscapes	Bas Metz
Geluid	Dorgelo Audio Service
Grafisch ontwerp en PR	Nomi de Ridder (Singelier)
Grime	Mirjam Kuiper Kim Offringa
Kostuumgroep	Mariëke Boersma Hessie Rozenberg Jet Vellinga Gerda van Pelt Ytsje Langenkamp Wieke Brandenburgh Rina Sijtsma Rina Sijtsma Aly Kuiphof Caroline Sandberg
Vrijwilligers	Jan Bakker Kor de Vrieze Miëna Drent Winnie Bakker
Adjva Perdon André Winter Evelyn Noordhoek	

NORS STAAL

November 1972 - Terwijl in hotel Struvé de staking op scheepswerven in Hoogezand en Sappemeer werd voorbereid, waaide de torenspits van de katholieke kerk. Toeval? Of zat er meer achter?

Nors vindt men de Groningers, en zo weerbarstig als staal. Het niet op tijd klaarkrijgen van een schip door de landelijke staking in de metaal en zijn koppigheid brengen lasser Jasper van der Lek aan lager wal. Zijn overmatige drankgebruik vertroebelt zijn blik op de werkelijkheid. Waarheid en fictie zijn niet meer van elkaar te onderscheiden. De storm die de toren van de kerk heeft verwoest lijkt zich in zijn hoofd genesteld te hebben. Nietsontziend wordt alles en iedereen in zijn slijpstream meegenomen. Als hij is uitgeraasd, lijkt de schade onherstelbaar groot.

NORS STAAL is een verhaal over de grote staking op de scheepswerven. Meer dan 60% van de arbeiders in Hoogezand en Sappemeer was lid van de vakbond. Het socialistische gedachtegoed was volop aanwezig. Er was een grote drang naar gerechtigheid en een beter salaris. In het begin van de jaren 70 begon het losworstelen van vrouwen uit de bestaande patronen. Was het daarvoor normaal dat vrouwen stoepen met werken na de huwelijksdag, nu kwam er langzaam meer ruimte voor vrouwen met een baan. Ook werd het steeds normaler dat vrouwen gingen studeren en op leidinggevende posities terecht kwamen.

ROLVERDELING

Jasper van der Lek
Jolanda van der Lek
Mairan van der Lek
Sander
Bert Holleberk / Pastoor
Robbie
Directeur
Maria

Bas de Bruijn
Liesbeth Groenwold
Laura Cymbaluk
Nick Kamerling
Laurens Schulting
Cor Boer
Wim van der Wiel
Nomi de Ridder

DANS

Anna Rass
Gerda Ham
Marian Benedictus
Miriam ter Weerne

Carolien van den Dries
Ellen Vierveijzer - Meijer
Erna Damhof
Esther Pruis
Fenny Martens
Frans Verhagen
Lidy Verhagen
Gera Struik
Harriet Teerling
Jacqueline Werkman
Janneke Visser

Johannes Palstra
Joke Middelveld
Margaret de Vrieze
Maria Lambeck
Martje Dekker
Matty Siersema
Mirjam Elzinga
Rhea Hoving
Ronald Munneke
Sandra Medendorp
Sjoukje Magnani
Watze Koelmanns

MUZIEK

Slagwerk
Orgel
Rob Schoenmakers
Hans Kaldeway

ENSEMBLE

